

GORE SRCA!

VJERSKI LIST

Poštarina plaćena u gotovom

Cijena za pojedini broj 5 lira,
u Jugoslaviji 2.— dinara,

Pretplata za svaki mjesec 12
lira, u Jugoslaviji 5.— dinara.

Oglasi stoje 10 lira za svaki
mm visine u širini 1 stupca.

God. II. - Broj 2. --- Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. — Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Rijeka, dne 15. siječnja 1947.

Kršćanska obitelj

Božja mudrost stavila je čitavo čovječanstvo pred oči Isusa Krista kao uzor idealne, nepogrešive i nenatkriljive osobe. Po istoj mudrosti bio je posebice oživotvoren također ideal u Majci Božjoj, koja pripada ženskom spolu i koja je u isto vrijeme uzor uzvišene Djevice i Majke. Nu osim što te dvije osobe lebde pred očima pojedinaca kao dvije svijetle zvijezde, dobile su i sve obitelji svoj veliki uzor u Svetoj Obitelji, koje smo blagdan ovih dana proslavili.

Obitelj je isto tako stara pojava u ljudskom društvu kao što je star i čovječji rod na zemlji. A to je i razumljivo, jer obitelj nije stvorena po dogovoru ili iz nužde nego od čovječke naravi. U obitelji su naime uključeni brak i djeca, a jedno je i drugo posljedica čovječke naravi. Zato bi svako rušenje obitelji bilo veoma štetno za samo ljudsko društvo. Rad protiv naravi uvijek se osuđuje.

Obitelj je prva i to naravna temeljna čovječkova država. Ona daje narodu dotično državi i radnika i vojnika. Zato oni roditelji, koji protiv naravi (umjetno) ograničuju broj djece, štete ljudskom društvu. Oni skrbe za svoj lagodan život, a izbjegavaju žrtve, koje su potrebne za društvenu i narodnu zajednicu. A to je duh egoizma. Iz istog je razloga potrebno, da pošteni i marljivi roditelji sa mnogobrojnom djecom posvuda uživaju prednost pred onima, koji neće da dovoljno preuzmu na se dužnosti svojega staleža.

Gdje imade dužnosti, ondje moraju biti i prava. Ali pravo obitelji ne proizlazi samo od toga, što ona daje ljudskom društvu, nego je njezino pravo utemeljeno mnogo dublje — u samoj naravi, jer je obitelj, kako rekossmo, tvorevina i pojava naravi. Zato imaju roditelji prvo pravo na djecu i na njihov uzgoj. Ta oni su pomoćnici Boga u stvaranju novih bića. O takvom su pravu osvjedočeni svi očevi i sve majke, kad se radi o njihovoj djeci. Slični osjećaji ili nagon opazamo i kod samih životinja. Narav je posvuda dosljedna.

Bez obitelji nema na zemlji prave sreće, jer je sreća nužno spojena s ljubavi, a ljubav je glavna i najnaravnija značajka obitelji. Ljubav vodi k braku i njezin su naravni plod djeca. Majčina je ljubav svima poznata. Djeca bez roditeljske ljubavi nemaju veselja, a obično niti plemenitog uzgoja.

Kršćanstvo predočuje obiteljima uzor u slogi i ljubavi Svete Obitelji. Ono također posvećuje i potpomaze život u obitelji. Što

Božićni govor svetog Oca Pape

Na Badnjak ujutro održao je sveti Otac papa Pio XII božićni govor upućen cijelom čovječanstvu.

U svom govoru rekao je on: »Da li je ikada bio u povijesti ljudskoga roda, u povijesti Crkve, jedan Božić, u kojem bi više nego danas buktila u srcima želja, da se rasprši suprotnost između betlehenskog mira i unutarnjih i vanjskih gibanja svijeta, koji tako često napušta ravni put istine i pravde?«

Čovječanstvo, tek izišlo iz strahota jednog okrutnog rata, čije ga posljedice još uvijek napunjuju tugom, sa strahom promatra otvoreni bezdan između jučerašnjih nada i današnje stvarnosti. To je provalja, koju i najveći napori teško svladavaju, jer čovjek, sponosan da razara, nije uvijek isto tako sponosan da izgrađuje.

Crkva, koju je Spasitelj dao svim narodima da ih vodi u vječni spas, nema narajere uplitati se u strogo zemaljske poslove.

Ona je mati Ne tražite od majke da pomaže ili da napušta jednu ili drugu stranu svoje djece. Svi treba da podjednako nadju i osjete u njoj onu sjajnu i plemenitu ljubav, onu blisku i nepromjenljivu blagost, koja daje njenim vjernim sinovima snagu, da koracajući čvrstim korakom na putu istine i svjetlosti, a zalutalim i grešnicima uljeva želju, da se povrate pred njeno materijno vodstvo.

Kristova Crkva, njezini prvaci i vjernici svih staleža i razreda nisu možda nikada imali toliku potrebu te sjajne ljubavi, koja je spremna na žrtve te ne poznaje nikakvih zemaljskih granica i nikakvih ljudskih predrasuda. Pred njom, čini se, kao da izbijaju svi bolni događaji prošlosti.

Samo duh ljubavi i sveta dužnost našega apostolskoga poslanstva vodi nas u ovom preobličujućem danu da progovorimo obračunajući se čitavom svijetu...

Nemamo namjere kritizirati, već poticati. Ne optuživati, već pripomoci. Mi dobro znamo, da naše riječi, naše namjere mogu biti loše tumačene i izvrnute u svrhu političke propagande.

No mogućnost zlonamjernog tumačenja ne može zatvoriti naša usta. Mi bismo se smatrali u našem položaju nedostojnima kriza, koji je postavio Gospodin na naša slabu ramena, znali bismo da izdajemo duše, koje očekuju od nas svrjetlo istine i sigurno vodstvo, kad bi zato oklijevali u ovom tako kritičnom času, učini bi, koliko do nas stoji, da se ponovo probude uspavane savjesti i da ih potaknemo na dužnost i svjest kršćanskog vojevanja.

Niti jedno pravo veta, s bilo koje strane ono dolazilo, ne može imati vrijednost pred onom Kristovom: »Idite i naučavajte.« S beskrnjom poslušnošću Božanskim utemeljitelj Crkve mi nastojimo i nastojat ćemo, do krajnjih granica mogućnosti izvršiti.

je kod obitelji naravno, ono uzdiže kršćanstvo u nadnaravno te potpomaze roditeljima vršenje staleških dužnosti i uzgoj djece u plemenitosti. Zato, koliko je gdje više kršćanskog shvaćanja i života, ondje je toliko više također obiteljskog veselja.

Kršćanske su obitelji za svijet jamstvo i temelj bolje budućnosti.

šiti svoju misiju kao branitelj istine, zaštitnik prava i pobornik vjernih načela čovječnosti i ljubavi. U izvršavanju ove dužnosti možemo lako naići na otpor i nerazumljivanje. No nas jača misao na sudbinu samog Otkupitelja, i onih, koji su slijedili njegove stope. U pamet nam se vraćaju blage, ali pune povjerenja riječi apostola Pavla: »Mene malo briga, ako ne sude ljudi... neka me ocijeni Gospodin.«

Sveti Otac govorio je zatim o današnjem stanju u svijetu te je rekao: »Onaj, koji sve to vidi i prosudjuje, ostaje iskreno zahvaćen težinom sadašnjega stanja te osjeća potrebu da voditeljima naroda, u čijim rukama se nalazi sudbina svijeta, i od čijih odluka ovisi rezultat i napredak, odnosno neuspjeh mira, kaže ove tri poruke:«

1. Prvi uvjet, da se ublaži i postepeno rasprši nemir, od kojeg se do dna trpi i da se ukloni opasna međunarodna zategnutost, trebao bi biti u težnji, da sve vaše snage i svu vašu dobru volju upotrebite, da prestane sadašnje neizdržljivo stanje nesigurnosti, te da pospješite, uza sve poteškoće, koje svaki bistri duh ne može a da ne prizna — konačni mir među svim državama.

Izjaska narav, za vrijeme dugih ratnih i preslojeratnih godina, prepričana bezbrojnim i nezrecivim patnjama, pokazala je nevjerojatnu snagu izdržljivosti. No ova snaga je ograničena. Milijuni ljudskih bića iscrpili su se do skrajnosti. Jedna malenkost dostajala bi da ih stomi, a slom bi mogao imati nepopravljive posljedice.

Čovječanstvo traži, da se može ponovno nadati.

Brzi i potpuni zaključak mira realno i živo zanima sve one, koji znaju, da samo jedan spremni povratak normalnim ekonomskim, pravnim i duhovnim odnosima između naroda može spasiti svijet od nepopravljivih udara i od nereda, koji bi koristili jedino tamulim snagama zla...

Radi toga učinite, da ta godina na odlasku bude zadnja u uzaludnom i neaplativom čekanju. Učinite, da nova godina vidi zaključak mira.

2. Godina zaključak! Ova misao vodi drugom razmatranju, koje svaki parvedni duh upućuje voditeljima naroda:

Vi razumljivo žeznete — kako bi drukčije moglo biti? — da vidite vašu imena upisana zlatnim slovima u povijesti, u knjigama dobroćinitelja ljudskog roda. Sama sumnja, da bi jednog dana, i bez vaše krivnje, mogli biti označeni na sramotnom stupu kao uzročnici uništavanja, dovodi vas do užasa. Upotrebite, dakle, sve vaše snage i svu vašu moć, da vašem djelu mira dade te znak visoke pravednosti, sjajne mudrosti, iskrenog shvaćanja uzajamnih potreba cjelokupnog čovječanstva.

Duboki pad, do kojega je rat doveo čovječanstvo, neodoljivo traži da bude svladan: izliječen preko visoko moralnoga i neporočnoga mira, koji neka nauči buduća pokoljenja odnati svaki duh grubog nasilja, te da ujedno povrat prvenstvo ideji pravde, koja nu je bila nepravedno oduzeta.

Govoreći o odnosima između pojednika i pobjedjenih, Sveti je Otac rekao:

»Svrha pravog mira nalazi se u postepenom udruživanju — sa svim potrebnim slobodnina pobjednika i pobjedjenih u zajedničkom radu na

obnovi i napretku cijele zajednice naroda i svakog pojedinog člana.«

Zatim je sveti Otac uputio treći poziv voditeljima naroda:

3. »Ako vi hoćete dati novom poruku i sigurnosti; tihog mira čvrstinu i trajnost, ako hoćete zapriječiti da se prije ili kasnije slomi radi vlastite oštine, radi teškoća primjene, radi svojih prirodnih grešaka i manjkavosti, radi svojih budućih stvarnih i psiholoških učinaka, koje nije moguće u sadašnjosti predviđeti, onda vodite računa o mogućnosti naknadnih ispravaka, prema jednom određenom postupku, i to onda, kada većina naroda te glas razuma i pravičnosti pokaze one korisne i poželjne ispravke, — a možda i potrebne.

...Jasno je, da se ne može sve predviđeti. No nužno je podržavati otvoreni izlaz za buduće ispravke i možebitne nagodbe.«

U svom govoru Sveti je Otac dalje naglasio potrebu povratka Betlehemu, potrebu izdržljivosti i odlučnosti u radu za Krista.

Na završetku svog govora sveti je Otac uputio ponovni poziv za pomoć potrebnima.

»Kruh — u pravom smislu riječi — manjka čitavim narodima, koji jadu slabu, istrošeni, oslabljeni, prepušteni bolovima i nesigurnosti, opasno zahvaćeni slijepim podstrekom očajničke mržnje i dubokih socijalnih lomova.

...Radi toga mi ponavljamo svima onima koji mogu pružiti dobrotvornu ruku: Neka se ne ohladi vaša revnost. Vaša pomoć neka bude sve jača i velikodušnja. Neka šuti škrti samoljublje, svako kukavno oklijevanje, svaka gorčina, svaka nebriga, svaka mržnja. Neka vaše oko vidi samo neimaštinu te iznad svega brigu za mliljane djece i mladeži, među kojima glad čini pokolj. Na taj način vi ćete u isto vrijeme dati i primiti nezrečeni božićni dar: Mir na zemlji ljudima dobre volje.«

MUDRA IZREKA

«Sinko moj, ako misliš služiti Gospodu, onda bude spreman na napasti. Ali budu hrabar, izdrži i nemoj se prenatgiti u vrijeme kušnje! Pristani uz njega i ne otpadaj od njega, da na kraju života budeš uzvišen. I stiglo te što mu drago, primi i ustupi se u raznim slučajevima nevolje svoje! Jer se tuda kuša u ognju, bogougodni čovjek u peći nevolje. Uzđaj je u Boga i on će ti biti u pomoći!» (Sirah 2, 1 — 5).

NASIK POVJERENICIMA I PRETPLATNICIMA

Sve one, koji možda još nijesu podmirili pretplatu za prošlu godinu ili narednu kalendarsku, pozivljemo, neka to odmah učine.

Budući da pitanje našeg čekovnog tekućeg računa u dinarima nije još uređeno, treba da svi pretplatnici u Jugoslaviji šalju novac na Franjevački samostan na Trsat, a oni iz Jadranske Kraljeve čekom pošt. ček. računa na Rijeku ili Izravu u Pariz.

Upozorujemo one, koji su naknadno naručili kalendare, a još ih nijesu dobili, jer nam ih je ponestalo, neka nam — zbog pomaklog vremena — ponovno jave, koliko ih još naručuju, jer ih je jednom našim povjereniku preostalo, pa ćemo im ih poslati. To,

Život s Crkvom

DRUGA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU (Dne 19. siječnja)

Sveća misa počinje toga dana ovim riječima: »Sva zemlja neka ti se klanja, o Bože, i neka pjeva tebi — neka pjeva psalme imenu tvojemu, Svevišnji. Pehklni Bogu, sva zemlja! Pjevajmo psalme imenu njegovu, dajte mu hvalu sa slavom!»

U poslanici (Rimljanima) spominje nas sv. Pavao, neka svaki od nas vrši svoju dužnost i to u vsejemi, a svi neka ljubimo »jedan drugoga bratskom ljubavlju, neka se potpomazemo i da budemo gostoljubivi. Ne snajemo proklinjati, nego mramo blagoslivljati čak i one, koji nas »progone«. Učedne nam sv. Pavao kaže, neka ne težimo za visokim stvarima, nego da se zadovoljimo neznatnima. Tako nam ta poslanica pokazuje pravi kršćanski duh, koji ima vladati u nama.

Evangelije (po Ivanu 2, 1-11) prvo govore o prvoj Isusovu čudu u kvani Galilejskoj. Ondje je bila puzvana na ženidbeno gorbu Isusova majka pa je bio veselo dočekan i Isus, kad je došao onamo sa nekoliko učenika. Time je Isus ženidbu odobrio i blagoslovio, a s njime i kršćansko veselje, koje se ne protivl zakonima Božjim. Kad je kod gorbe postalo vina, pružio je Isus svoju pomoć: pretvorio je vodu u pravo vino. Time je Isus pokazao također svoju ljubav prema bližnjem, u prvom redu prema kćerčadzi, kojega je izvakao iz velike neprikladnosti. Ali time je Isus na početku svojeg javnog djelovanja pokazao također svoju veliku Božansku moć. Dokazao je svoje Božanstvo.

U ovom tjednu mole svećenici u časoslovu također ovako: »Radovat će se usne moje, kada ti budem pjevao, i duša moja, jerki si oktopio, o Gospodine! Ali i jeziki će moj razmišljati tvoju pravu moć i po čitav dan tvoju slavu.»

TREĆA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU (Dne 26. siječnja)

Sv. misa te nedjelje počinje riječima: »Klanjaju se Bogu svi anđeli i kćerki; tuje i veseli se Sion, i kliču kćeri izabrane naroda.»

U prvoj molitvi kod te mise molitnik ovako: »Svemoguću vječnu Moć, obazri se milostivo na našu nevolju i pruži desnicu vječnastva svojega, da nas zaštitiš.»

U poslanici (Rimljanima) spominje nas sv. Pavao, neka se ne gradimo prenemrdima i neka se ne osvećujemo nikomu, jer će se mjesto nas već osvetiti živućina Boga. »Osveća je moja, ja ću je vratiti, kaže časopis. Sv. Pavao nas nadalje upućuje, neka ne damo, da nas zlo savlada, nego neka »zlo svladamo dobrom«.

U evanđelju (po Mateju 8, 1-13) čitamo, kako je Isus odzdravio gužavara. Dotaknuo se ga je i rekao: »Budi čist! — i njegova bijelo i gnjilo meso postalo je opet čisto i zdravo. Isto je tako Isus odzdravio slugu rimskog zapovjednika (stotnika) i to izdaleka samo svojim voljom. A stotnika je pohvalio što ima taku čvrstu vjeru. Isus je tada prorekao, da će mnogi židovi biti zabačeni, a mnogi preobraćeni pogani da će sjesti za stol u nebeskom kraljevstvu sa Abrahamom, Izakom i Jakovom.»

Te nedjelje mole svećenici iz časoslova također ovako: »Bože, koji sjediš na Prijestolu i sudiš, ako je pravdom, budi stučitište grešnika u nevajni, jer jednino ti cijeniš trud i bol. Tebi je zaimo prepušten siromah, ti ćeš biti pomoćnik sirotama.»

Bogoslovne nauke u Rusiji

Dne 1. listopada prošla god. započela je obuka u pravoslavnom bogoslovnom zavodu u Moskvi. Zavod ima tri odjeljenja. Tko se želi upisati u 1. tečaj bogoslovne škole za početnike, mora imati navršenih 18 godina i opću neobražbu, stečenu u najmanje sedam razreda škole. Osim toga traži se pripadnost pravoslavnoj crkvi i poznavanje temeljnih molitava: Kralju Nebeski, Sveti Bože, Presveta Trojice, Oče naš, jutarnja i večernja molitva, molitve Majci Božjoj, Anđelu čuvaru, molitva prije pribešća, vjerovanje, Deset zapovijedi, Osm blaznenstava. K tome se zahtijeva, da kandidat znađe dobro čitati crkvenu slovenštinu i ispravno ruski pisati. Tu uvjete zahtijeva prijamni ispit.

Početna bogoslovna škola traje dvije godine te sprema za pravoslavnu crkvu pjevače psalama i djakone. Taj dogodiljni tečaj služi također kao pripravnica za srednju bogoslovnu-pastirsku školu. Prijamni ispit za srednju školu obuhvaća ova predmeta: biblijsku povijest, katekizam, ustav crkve, kratku povijest opće i ruske crkve, crkveno-slovenski i ruski jezik te crkveno pjevanje.

Viša bogoslovna škola prima čake s navršenom desetogodišnjom školom ili one, koji su svršili koju višu svjetovnu školu, ali su položili ispit iz predmeta srednje bogoslovne škole te j. iz Svetoga Pisma Staroga i Novoga Zavjeta, iz dogmatike, etike, fundamentalke (osnovni pojmovi o Bogu), liturgike, povijesti kršćanske i ruske crkve, homiletike, komparativne teologije, povijesti raskola i sektarstva, praktične pastoralka i socijetskog ustava.

Medu običnim dokumentima k mol-

Postanak ili genaža vjerovanja

POJAM VJEROVANJA

Vjerovati znači držati za istinu ono, što nam drugi kaže. Ogroman dio našeg znanja temelji se na vjerovanju. Bez vjerovanja ne bi bilo kulture, znanja, napretka. Kada nekome vjerujemo, pretpostavljamo, da on može znati ono, što nam kaže, i hoće da nam kaže istinu.

Tako je i naše kršćansko vjerovanje razumno, nije slijepo. Mi vjerujemo kao kršćani ona, što nam je Bog objavio. A Bog je sama Istina, koji ne može ni prevariti ni prevaren biti. Da nam je Bog objavio vjerske istine, to nam dokazuje povijest, to nam

dokazuju čudesa, koja su pratila, a prate i danas (iako u manjoj mjeri), Božju objavu.

POSTANAK NAŠE NATURNE — SUBJEKTIVNE VJERE

Čovjek razumno spoznaje, da mora biti neko Najviše Biće, svemoguća Stvoritelj svega. (O tome, da postoji Bog, izadi će posleban slatnik.) I glavna svršenstva Božja može čovjek upoznati umovanjem. Svi veliki mislioci spoznali su razumno, da je Bog vječan, svemoguć, svudršni, svemoguć, dobar, istinit i t. d. Sada se čovjek pita, da li se je Bog objavio. Povijest nas uči, da jest, te da je to dokazano čudesima. Da bude naša duša rasvijetljena svjetlom svete vjere, potrebno je u prvom redu vjersko znanje. Ali to nije dosta. Potrebna je i dobra volja. A ta sastoji u tome, da težimo za istinom, da ljubimo istinu i da ćemo služiti istini i tada, kada ona traži od nas žrtve. Sebičnjaci, čudice neće da služe istini, nego bi htjeli da se istina njima prilagodi. Moralni temelj našeg kršćanskog vjerovanja je poniznost. Stoga s pravom kaže vrlo poznat učenjak N. Forster — (veliki protivnik njemačke nadutosti) —: Vjerovanje (vjera) nije žrtva razuma već žrtva preuzetnosti (arogancije, kako on kaže).

Treće: potrebna nam je milost Božja za našu subjektivnu vjeru. Bez milosti Božje, razvijajuće čovjeka u razumu, dopozna vrhunac (ili objavljenu) istinu te potiče čovjekovu volju, da ljubi istinu i njoj služi, ne bi mogao čovjek doći do subjektivne vjere. U potrebu Božje milosti zorno prikazuje jedan od najboljih francuskih romanopisaca, C. J. Huxmans, a svome romanu »En route« (»Po putu«). Huxmans je prije bio veliki bezvjerac i pisao je bezvjerce, nemoralne romane. Taknut Božjom milošću on se je preobratio i postao gorljiv kršćanin — vjernik. Poslije svog obraćenja napisao je gore spomenuti roman, u kojemu pod licom glavnoe junaka tog romana prikazuje tešku borbu, da dođe do žive vjere. Glavni junak tog romana — Durtal — podočeo je u vjeri i ima volju da bude vjernik, ali kao da luta u tami. Umak milosti Božje kod Durtala je taj, da u njegovoj duši nastaje poslušnost za vjerovanje, te neko svjetlo — dosada nedoživljeno — ispljuvava dušu obraćenika.

Krivo je mišljenje kod nekih, da misle, da čine Bogu uslugu, kada vjeruju. Ne treba Bog svu stvoru, ali sada leži u nekim našim selima to veliko kamenje.

Grobnice Njere vile dogradile, ali Kraljević Marko tvrdo spava sakriven u tome DIVICIN-GRADU. Uz njega je Sarac i sablja. Konj pomalo jede nešto mahovine, što je prd njime. Sablja sve pomalo izlazi iz kamena, u kome je zabačena. Kada Sarac pojede mahovinu, a sablja izade i ispadne iz kamena, vlijet će se čudo nevadno!

Naš će tada Kraljević Od sanka se prenuti; Iz groba će skočiti Sa tri srca lavova U junačkim grudima.

IV.

U ovim trim verzijama ove legende vidimo neka razlika. Volčić pripovijeda, da su to bile vile Učičarske, Caprin govori općenito o vilama, a u Drugoj čitani govori se o istarskim vilama. I po Volčiću i po Caprinu vile su morale sagraditi Arenu u roku od jedne noći i svršiti je prije nego što pjenjati zapjevaju. Ali je Volčić zanimiv i stoga, što su kod njega vile nesamo u pregatama nosile kamenje, već su usput i kudejaju prele. Volčić ne zna, u koju svrhu vile grade Divić, dok nam Caprin veli, da je to imao biti njihov Dvor (šlora reglja), dok je prema Drugoj čitani te

bi za primitak u bogoslovnu školu mora molitelj navesti rodno ime, vlastito i očevo, dan rođenja, građanski stalež (slobodan, oženjen po prvi ili drugi put, nije li bio rastavljen, i to valja podvući), ima li djece i njihovo dčba, stanje u vezi s vojničkom službom i domaći naslov. Svi bogoslovi, koji uče, primaju psporu od prvog mjeseca škole. Obuka započinje u 9 sati ujutro. Slušači iz drugih mjesta imadu vanjske stanove. Rektor je zaveda profesor protejerej T. D. Popov.

NACIONALNI KONGRES KATOLIČKIH SVEČENIKA U PRAGU

Početak mjeseca prosinca pr. god. održan je u Pragu nacionalni kongres katoličkih svećenika, koji su bili tokom rata politički prognjeni. Češka Sluapka i radio posvetili su tom kongresu mnoge članke i posebna izdanja.

Kongresisti bili su također primljeni kod predsjednika Čehoslovačke republike dr. Beneša, koji je i tom prigodom ponovno naglasio svoj stav za obranu vjerske slobode do kraja. On je ujedno izrazio priznanje češkom kleru za njegov rad pod nacističkom okupacijom. Pozvao je svećenstvo da se što više okreće sa sličnim katoličkim svećenstvom radi na jačanju bratske slege i prave kršćanske vjere.

SASTANAK ČEŠKIH KATOLIČKIH OMLADINACA

U Pragu je održan prvi sastanak predstavnika omladinskih katoličkih organizacija Češke i Moravske. Na tomu je sastanku zaključeno, da će se nastaviti borba za ponovno uvajanje vjerske obuke u srednjim i drugim školama, te da će se ujedno svuda braniti poštvanje nedjelje i drugih crkvenih bagdana.

Legenda o Divić-gradu

Svaki od nas je čuo, da su Arenu u Pulli zidale vile i da u Areni spava Kraljević Marko. Ta je legenda bila čuvena u davno vrijeme u novinama. Našao sam je u listu »NOVICE«. Ali bi krivo mislio, koji bi držao, da je ta legenda pretila od usta do usta samo u našem narodu. Zabilježio ju je i, Talijan Giuseppe Caprin u svojoj knjizi »Alpi Giulie«. Na trećem mjestu zabilježena je i u »Drujoj čitanci za hrvatske pučke škole u Istri. Iako sve tri obraduju isti predmet, razlikuju se jedna od druge. Baž obzirom na to, što se razlikuju, iznosim ih redom prema dobi, kako je pojedina bila odstampana. U »Novicama« bila je stampana slovenski, a kod Caprina talijanski. Evo ih u hrvatskom prijevodu:

I.

Vrlo zaslužni Jakov Volčić, koji je dugo vremena služio kao svećenik po raznim mjestima Istre, započeo je slati zanimive dopise u ljubljanski list »NOVICE«, pa je tako poslao najprije članak pod naslovom »Nektere Liburnske besede«. Nabral J. Jakov Volčić. Naglavljem, da iako je rodom bio Slovenac, nije se potpisivao slovenskim, već hrvatskim pravopisom »Volčić«. Među riječima, koje on iznosi, nalazi se

i riječ »Divić«. Tu je on napisao ov: DIVIC, okruglo kazalište, a u zagradama dodaje na njemačkom jeziku: das Amphiteater, besonders jemes zu Pola; aber auch jedes Amphiteater. Divić je dakle po Volčiću kazalište ili amfiteater, osobito onaj u Pulli; ali također svaki amfiteater. Onda Volčić nastavlja: »Prosti narod pripovijeda to ovako: »Vile Učičarske su se kladile s nekim drugim vilama, da budu u Pulli u jednoj noći sa Učke kamenje noseći i kudejaju predući dok pijetao zakukurikuje DIVIC sagradile — ali što se dogodit? Neka žena u Pulli peče kruh i mijesedi ga pjenom s rukama po umjesenom hlijecu, probudi pijetle, ovi počnu kukurikati i Učičarske vile su ocladu izgubile. Nisu mogle Divića dograditi i nisu ga snjele kasnije pokriti. Još su dva druga DIVICA na svijetu i ta dva su također vile sazidale. DIVIC od »Div« ili od »diviti« se.»

Ovako nam je dakle ovu legendu zabilježio Volčić.

»NOVICE« br. 99. od 11. XII. 1852. str. 296

II.

Talijan Giuseppe Caprin zabilježio je to u svojoj knjizi »ALPI GIULIE« ovako:

U Pazu, gdje je, čini se, nastala legenda o postanku Krasa, pripovijeda se, da su vile, kojime je bio dan kratak rok od jedne noći da sagrade Arenu u Pulli, koja bi njima bila kao njihov VILNISKI DVOR, pošle da vade kamenje na podanak Učke. Ali dogodilo se je, da je pijetao zakukurikjao baš učas, kada su prolazile preko Paza, te su im se »nadano razderale pregače, kamenje im je popadalo i rasulo se na trg pred crkvom, gdje se još i danas vide ležati neki debeli dijelovi stubova (kolona).

III.

Treća legenda o Divić-gradu nalazi se u »DRUGOJ ČITANCI« za hrvatske pučke škole u Istri (1913.) Tu je Drugu čitanku priredio Vladimir Nazor uz suradnju K. Petrića i S. Ribarića. Ova legenda ima naslov »DIVICIN-GRAD U PULLI«.

Pripovijest se, da je Kraljević Marko živio šest stotina godina jašuci sarkofag konja Sarca i odsjedajući svojom ostron sabljom turske glave.

Kada Marko umrije, ponijele ga naše istarske vile iz daleka kraja u Pullu i počele da mu grade »grobnu grobnicu. One su oclade nosile u pregatama velike kamenje sa Učke gore i zidale okolo junakove lešine širok, okrugao grad. Jedne noći zapjevao pijetao, a vilama padaše iz pregače sti-

Na pragu svetišta

(Svršetak)

LUSEVNO I TJELESNO ZDRAVLJE I ZRELOST

jevu glavne oznake sposobnosti za ženidbu. Kada seljak obrađuje polje, očiti što bolje može to od kurova, koji čudimlju branu uslovo te uzima najbolje sjemenje, što ga može dobiti. Tako moraju i ljudi, kad sklajaju ženidbu, upotrebiti bar isto toliku pažnju, gdje se radi o čovječjem životu, ljudskoj sreći, o vlastitoj djeci, najvećje dragocinstvo, što je ima na svijetu. Mladici i djevojke, koji se misle vjenčati, moraju biti svjesni goleme odgovornosti, koju preuzimaju za sreću ženidbenog života i za sve svoje potomstvo. Prema tome moraju mladi ljudi, koji se spremaju na ženidbu, paziti da čuvaju i pažnju svoje zdravlje, da budu u ženidbi dorasli zahtjevima očinstva i materinstva. Bolestan mladici i bolesna djevojka nisu za ženidbu, pogotovo ako boluju od slabosti, padavice i slinih duševnih bolesti, ako imaju sušicu, slabost srca i bolest bubrega ili druge ezbiljne smetnje, da ne govorimo o spolnim bolestima. Ženidba takvih ljudi niče postati vrela goruče nesreće, ako stvara nakale ili manje vrućine, ako luca obitelji u bijedu i zadržnost, ako pretvara obitelj u mučniste i privodi raru smrt. Ko nije zdrav, nema znanja za ženidbu. Za sretnu ženidbu zahtjeva se također tjelesna i duševna zrelost. Liječnici označuju za djevojačku dobu od bar 22 godine, a za mladica nekoliko godina više.

Ne još više nego za tijelo treba skrbjeti za duševnu sposobnost i zdravlje. Samo duševno sredene, plemenite i krepke duše mogu osvojiti sretnu ženidbenu zajednicu. Mladi ljudi, koji žele biti u ženidbi sretni, moraju skrbjeti iz srea vse otrovne bijlake zlih sklonosti i strasti te uređiti dušu krepostima požnosti, čistote, ljubavi, poštivnosti, smjelivosti i drugim plemenitim svojstvima, bez kojih nema u obitelji ni zadovoljenja ni mira.

Ženidbeni pripravnici moraju se također trsiti, da u mladim godinama ne gube dragocjeno vrijeme u ludorijama i

ludvanostima, nego da si marljivo sakupljaju potrebno znanje za vršenje dužnosti, koje ih čekaju u ženidbenom etaletu. Mladici će postati ljubljeni muž, mudra glava obitelji i dobar gospodar, a djevojka plemenita žena, dobra majka i skrbna domaćica samo, ako si je u mladosti stekla za to potrebna znanja i vještine. Za svako se drugo zvanje zahtjeva od čovjeka škola i izvjesno zvanje, samo za ženidbu misle mnogi da je dosta samo vjenčati se i ništa drugo. Ali to je velika zabuda, koja se u životu strašno osvojuje. Mnogo bi manje bilo nesretnih obitelji, kad bi se prije sklajpanja ženidbe zahtjevalo zrelosti ispit o ženidbenim dužnostima i povrda, da je pripravnik sposoban vršiti ih. Prazna glava nikoga ništa ne daje, a prazna srca nikoga ne usrećuje. Mladici, koji ništa nema i ništa ne zna, ne bi smio stvarati obitelji, jer se od samih ljubavi ne može živjeti. Tako i djevojke, koja ne zna i ne mariti smati sve ono, što je potrebno znati, da bude ljubavljiva žena svome muž, dobra oigoviteljica svojoj djeci i skrbna domaćica, koji drži tri ugla od kuće, ne bi se smjela udavati.

KAKVA MORA BITI NAKANÄ,

a kojom kršćanski zaručnici stupaju u ženidbeni zatelj. Najljepše čemo te pokazati na živim primjerima. Praveda Tinja u Starom Zavjetu je avako mo- ho na dan svoga vjenčanja s pobožnom djevojkom Sarom: »Ti znaš, Gospodine, da ne uzimam iz pohote moju rođakinju za ženu, već samo iz ljubavi prema potencima, koji će ihvaliti ime Tvoje u vse vjekje, slišno je molila i Sara: »Ti znaš, da nijesam nikada željela muža i da sam moju dušu sačuvala od svake pohote. Ali pristala sam da uzmem muža od strana pred Tobom, a ne na nekoje zadovoljstvo. (Tel. 8, 9. i 3, 16, 18).

Zelie Guerin, majka sv. Terezije Djeteta Isusa, ovako je govorila: »Mož Bože, kad nisam vrjedna da budem Tvoje zaručnicom, to ću se udati, da izvršim Tvoju svetu volju. Tad mi daj, molim Te, mnogo djece i da sva budu Tebi posvećena. Svima je poznato, kako divno je Gospodin Bog urušio i blagoslovio tu plemenitu djevojku i uzornu majku.

Mlada sedmnaestogodišnja djevojka Ljudevita Montbel-Janković je na dan svojih zaručaka zapisala u svj dnevnik ove krasne riječi: »Dobro osjećam dužnost, koje sam time preuzela, u njihovoj dubokoj ozbiljnosti i neizmjernom opsegu! Ja ću svome mužu pružiti sve što imam, a svaki čas imati na umu, kako bih osnovala njegovu sreću. Hocu da postanem njegovu vjerna drugarica, da mu pomognem nositi svaki križ uz priliku na njegovu volju i njegov način mišljenja, da njegovu sreću pružim svome, što mu može jedna potpuna i trajna odnost pružiti. Njegovim ću rođacima a najtoplim ljubavju dolaziti u saret, kako bih zaslužila njihovu ljubav. Prije svega ću nastojati, da Bog bude srećite našeg života, kako bi nam bila uvijek blisu njegova milost. Sve moje renovanje neka bude u tom, kako bi Janković imao razloga osjetiti, da jedna prava krišćanska žena, koja uplje svoje oči u nebu, domosi kompradi neba i u svoju kuću, da u toj kući pripadne svome mužu prijatan dom. Kamo sreće, kad bi sve krišćanske djevojke s ovakvom nakonom stupale u svetu ženidbu! Krišćanski zaručnici neka znanju u ženidbu s onim ciljem, radi kojega ja je Bog ustanovio, kaže sv. Otac Pije XI. u zaručnici otokružnici o krišćanskom brauu. A kad je Bog ustanovio ženidbu, govorio je Adamu i Evi: »Rastite i množite se i napunite zemlju. (1. Mojsijeva 1, 28). Božja je volja, da žena bude »majka i pomoćnica svoga muža. Kako su te divno shvatili Zelie Guerin, majka sv. Terezije Djeteta Isusa i gore spomenuta djevojka Ljudevita Montbel-Janković! Zato i apostol Pavao veli: »Hocu ina se reče udajati, da radaju djeca, da budu marke obitelji. — Žena će se spasiti ranijem djeci. (1. Tim. 5, 14 i 2, 15).

Sveta je ženidba uzvišena služba Božja, u kojoj moraju zaručnici vršiti volju Božju i tako spasiti svoje duše. Muž i žena dužni su skrbiti, kako bi si

Skrb biskupa Dobrile i hrvatskog istarskog svećensva za narod

Naš je narod u Istri bio još u prošioni stolecja zapušten u svakom pogledu. Tko ga je osvijetlio, pomogao, pridignuo? Biskup dr. Juraj Dobrila (1812—1882.). Biskup Dobrila bio je svome zapuštenom narodu u Istri zagovornik, tješitelj i pomoćnik. Najbolji otac ne ljudi tako svoju djecu kao što je biskup Dobrila ljubio svoga kroz tolika stolecja prebrila i zapuštena Istranina. On mu je bio otac i majka. Pročitaj samo njegov životopis u molitveniku »Oče, budi volja Tvoja«, pa ćeš se o tome uvjeriti. Ovdje ispisujemo tek nekoliko odlomaka.

Godine 1832. i 1833. zavladao je među istarskim seljacima velik glad. Vapaj za kruhom lujase opeciti. Dobrilu je blagu i plemenita duša to bolno ranilo, ali on ne je samo sa- »likao, već je ustanovio i pomoći. On i od njega pokupivše milodirne osobe dao su re na stvaranje »kolonara« za narod, koji je stupao sakuplao se preko 100 tisuća kruna, kojima se je na tisuće vrša žita i košiva namovilo i porazdijeli među gladni narod. Koliko se je suza time otrolo, koliko gladnih nahranilo! Nasitio je narodu tijelo, ali i duša njegova gladovala, pa se i za nju pobrinu brizljivi Juraj. On nastavi i izda zlatnu knjižicu »Oče, budi volja Tvoja«, molitvenik, koji danas pozna svaka istarska kuća, a doživio je već petnaesto izdanje u 80 tisuća primjeraka.

Obilazici biskupiju upoznavao je sve dublje mane naroda i potrebe njegove, pa je i sam i pomoću svojih svećenika nastojao, da istrijebi, što je trebalo istrijebiti, i da gradi, što i kako se dalo graditi. I otuda ono ljubavno očinsko nagovaranje puka u svakoj prigodi, da skrb za vječni život, da pošlusa svoje najvjerstije prijatelje svećenike, da se čvrsto drži vjere svojih otaca, da ne pošlusa bogumskih govora i t. d.

Tužnim je srecem opažao, kako nestaje sve više svećenika, osobito za seljačko župe. Gdje bi našao valjana djeca siromasnih, ali bogoljubnih roditelja, uzelo bi ga pod svoje očinsko okrižje. Te bi ga u višim školama uzdržavao, da odgoji Božjeg blagovjersnika. Na stazine je on takvih mladića pomogao odgojiti; prema njegovim bilješkama potrošio je u tu svrhu preko 80 tisuća kruna, a to je u ono vrijeme bila progromna avota. Polag toga ustanovio je svojim prištednjom više od 50 stipendija za školski mladež sa više od 200 tisuća kruna glavnice.

Uza to nije Dobrila nikada uskratilo pomoćnicu ruku ni drugima: siromasima, udovicama, sirotama, nevoljnim svećenicima, potrebnim crkvama i t. d. Bio je prvi otac sirota u apostolskom smislu. Naručivao je korice, knjige, novine i spise te ih dijelio među narod, da siri prosvijetlo. On je nagovrao i upućivao župnike, neka se zauzimaju za podignuće i otvaranje pučkih škola; njegovim nastojanjem osnovao se je tjeđnik »Naša Slova«, u pokrajinskim i državnim vijećim zauzimao se je za korisni svejega naroda i branio njegova prava. Jednom riječi: ima biskupa Dobrile zapisano je zlatnim slovima u povijesti našega naroda u Istri.

Ali biskup Dobrila nije bio osanjana iknost. Imao je pune suradnika i pomoćnika, od kojih su bili prvi i najvaidniji oni etr crkveni ljudi, župnici i svećenici. Oni su prvi otvarali škole, sami poučavali (stariji se naši ljudi toga još sjekaju!), osnovali su prve novine, ustanovljali prosvjetna i gospodarska društva, zadruge i posujilnice, učili narod naurednom gospodarstvu, stajali na braniku

narodnih prava, pomagali narodu savjetom i djelom. Imajući pred očima Isusove riječi: »Znao mi je naroda, nisus se zadovoljavao samo radom oko spoznavanja nemarnih duša, nego su se trudili također, da narod i gospodarski i kulturno pridignu te mu tako položie tenelji za bolju budućnost.

A što da kažemo o radu i trpljenju našeg svećensva u Istri za narod u posljednjih dvadeset i pet godina pod talijanskom okupacijom? Štoima nam je još to živo pred očima, pa se zato ne upuštamo u pojedinosti. Naglasujemo samo činjenicu, da su svećenici bili oni, koji su jedini ostali sa svojim narodom, da s njime dijele trpljenje i progovatio, kad su skoro svi ostali školovani ljudi i volje naroda siem ih milom otijeli preko granice i narod ostavili njegovoj sudbini. Naši su svećenici bili narodu jednina pomoć i obrana i utjeha. Crkva je bila prepoznata, ponitvenom i ispaćenom narodu jedine utješite, gdje je mogao iek u svojem jeziku moliti, pjevati i slušati riječ Božju. Da nijesmo imali sv. Crkve, naš bi položaj danas bio u mnogoćem težji i beznadajni. Bravo je govorio Dobrila, da je svećenik najvjerstiji i najbolji prijatelj naroda.

L. J.

DOPISI

IZ PULE

Svećenik Ratimir Beletić

Velika je nesreća zadlesila naš grad, biskupiju i hrvatsko istarsko svećensvo. Naš mladi i za rad odvješiviji svećenik Ratimir Beletić, star tek 27 godina, umro je ovih dana nemilom smrću. Kako je u zadnje vrijeme dobio dekret za Rašu, isao je onamo, a kad se je dne 3. t. m. u 7 sati u večer vraćao, udario je kod enzeskog biskupa pred Puloim motorikom u stranu (ispuštenu ruku) te se je ranio i onesvijestio. Bio je prenesen u puljsku bolnicu i ondje je drugi dan u 8 sati ispuštio svoju poletnu i plemenitu dušu. Dne 5. t. m. u 3 sata popodne bio je pogreb i od kojega su prisustvovali biskup, koji je održao lijep govor, okolni svećenici i narod. Četiri svećenika su nosila tijelo. Pokojnik je bio sahranjen u grobnici poznate obitelji Mandulovi.

Ratimir Beletić rođen se je u Pazinu. Viso je bogoslovno nauke svršio na bogoslovnom fakultetu Gregorijanskog sveučilišta u Rimu. Služio je kao kapelan u Puli, a sada je imao nastupiti kao dušobrižnik među radnicima uzdenjaka u Raši, odakle bi bio upravljao također župom Sv. Martin na Labinotu.

Vijest o njegovoj smrti otklonila je žalosno po čitavoj Istri. Baš sada, kad se mnogi talijanski svećenici spremaju na odlazak iz Istre, izgubili je hrvatsko istarsko svećensvo jednog mladog i vjerskog člana »Zborna svećenika sv. Pavla za Istru«. Tu su smrt još bolje osjetili majka, brata, rođaci i prijatelji pokojnika, kojemu su Nijemci ustrijebili oči. Njima neka daje »og utjehe. Isti novih svećenika, a pokojnom Ratimiru pokojaj večni.

IZ PAZINA

Duhovne vježbe

Već su prošle godine mnogi željeli obaviti duhovne vježbe u pazinskom

međusobno pomagali u tjelesnim i duševnim u potrebama, kako bi jedan drugoga po-veštili i spasili. To je komanci cilj svete ženidbe. Zato čemo sada razumjeti molitvu, koju je molio nadžarski mladić Stjepan Szecheny, koji je bio zaručen s djevojkom Celinom. »Moj Bože, ako ja ne bih imao da postavljam bolju uz nju, i ona jednako bolja uz mene, onda nas, Gospodine, radije rastavi i daj da drugim putevima uz-

međusobno pomagali u tjelesnim i duševnim u potrebama, kako bi jedan drugoga po-veštili i spasili. To je komanci cilj svete ženidbe. Zato čemo sada razumjeti molitvu, koju je molio nadžarski mladić Stjepan Szecheny, koji je bio zaručen s djevojkom Celinom. »Moj Bože, ako ja ne bih imao da postavljam bolju uz nju, i ona jednako bolja uz mene, onda nas, Gospodine, radije rastavi i daj da drugim putevima uz-

L. J.

već stvorenje treba pomoći svoga Stvoritelja i Gospodara. Stoga je dužnost svakog čovjeka, da bude što bolje upućen u vjersko znanje. Nevjerojatno je, kako su mnogi ljudi upravo neznalice u vjerskim stvarima, a hoće da govore o onome, što ne znaju.

Mnogi potječu u potrebu milosti Božje za vjerovanje. Veliki ljudi i dućki vjernici bili su ljudi molitve, po kojoj čovjek dobiva potrebitu milost. Gdje nema vjere, nema ni molitve, ali gdje iskazava pobožna molitva, izbčava također vjera.

imao biti grob Kraljevića Marka. Prema Volčiću neka je žena u Pazinu bila rano ujutro kruk i kada su hljebot udarila bih gotovi, pogladila ih i po njima večerila, a taj je udarac bio tako jak, da je probudio pijetle, koji su zato prerano stali kukurijekati. U drugom i trećem slučaju pijetalo je zakukurijekalo, jer je bilo njegovo doba. Prema Volčiću Učaraka su se više okladile s nekim drugim viliama, da će Divić sagraditi preko noći, dok drugi ne znaju ni za kakvu okladu, već im je svrha gradnja vilinskog dvora ili grobnice za Marka. Dok Volčić ne zna, da se je to kamenje rasulo po cijeloj Istri, pripovijeda nam Caprin, da se je to kamenje rasulo pred crkvom u Pazu, a treći nam pripovijedaju, da se je kamenje rasulo po cijeloj Istri, i zato imamo po Istri tolika kamenja Caprin čak tvrdi, da je otuda i nastala ledena o »stariškom Krasu koliko se sjećam, što sam pripovijedati, da je Zora prerano zabiljela i tako pretjekla Vile te ih prisilila, da iz svojih pregača samo izbace kamenje, što su ga prenašale u Pulu.

Cini se, da je u kamen zabodena sablja polagano izšla iz njega, Sarac je poleo svoju mahovinu i Marko se prenoso iz sna:

BARBA FRANE

Istra se oslobodila dugogodišnjeg jarmala

sjemeništu, ali zbog tečaja za bogoslove i mladolamske moralo se je to odgoditi. Ovih božićnih blagdana, kad su djaci bili odsutni, ispunilo su se lajke želje i obećanja. Najprije je obavilo duhovne vježbe 35 mladića iz 11 seoskih istarskih župa, a zatim 64 djevojke iz 18 župa. Prve je držao sjemenišni profesor O. Mirko Usmanić, a druge sjemenišni ravnatelj Leopold Šerac. I jedne i druge duhovne vježbe uspjelo se veoma dobro, — uspokojeno oštre žirne, koja je baš tada nastupila.

IZ LANIŠČA Naši blagdani

Već dugo nismo osjetili toliko čiste radosti kao u prošlim božićnim blagdanima. Svaka kuća imala je svoje lijepo okićeno božićno drveće. Pred njim su djeca i odrasli, čekajući ponoćku, veselo pjevali ono prelijepo "Prena na gradu Betlemu."

A crkva nam se pričimla kao mali raj. Bila je sjajno rasvijetljena. Naravno da je privlačio veliki oltar, gdje su se po prvi put sjajile električne žarnice.

Božićno Oltajstvo — privuklo je silu naroda. Sveučije je narod držao uzoran mir i red.

G. župnik nam je u novogodišnjoj propovijedi zacrtao veliki program: popravak župe crkve i obnovu žive Isusove crkve t. j. naših duša. To činio postići, rekao je, temeljitim pronicanjem vjerskih istina i čestim primanjem sv. sakramenata. Za dolnu ruku obećao je, da će nam u ovoj godini dati sv. misije. Već 30 godina nismo imali sv. Misije. Zato nam je obećao vrlo razveselilo. Znamo namre, da ima i kod nas mrtvili duša, koje trebaju uskrsnuti, bole-hnu, koje treba izliječiti, a i zblaviti, koji trebaju okrepiti.

U prošloj se godini u našoj župi sv. Kristovim preporučilo za Boga 50 djece, dok je priličan broj bio onih, koji su u ovu suznu dolinu zamijenili vječnos-u.

IZ KALOJBE

Ponoćka. — Smrt crkvenog starijehine
Neslavne božićne blagdane provela je naša župa u svećenom zadovoljstvu. Već četiri godine nismo imali ponoćku, pa smo zato ove godine povisovrušenom pobožnošću slušali božićne pjesme i stavebene propovijedi. Nastojanom svet. Ivana Gala, koji upravlja našom župom na sveopće zadovoljstvo, imali smo u našoj sredini O. Mirko Usmanić, profesora sjemeništa u Pazinu. Tako smo imali mogućnost da lako obavimo božićnu isposnicu i pričest. Gjelja je župa nestvovala u svetim misama i kod govornih večerica.

Na 21. prosinca oprautili smo k vječnom ponoćku urednog starca Miodob Gegera. Bio je pobožan i velik postojak. Vršio je kroz trideset godina dužnost crkvenog starijehine i to savjesno i na sveopće zadovoljstvo župljana. Umro je u 87. godini starosti, nakon što je, predan u Božju volju, primio sakramente umirućih. Prije same sahrane njegova tijela oslovio je sa sadašnji vrijedni crkveni starijehina Ivan Sušjan gamitljivim govorom. Pokoj nu vječni, a rastućoj udovici nekda bude i ovaj reema izraženo naše duboko saučesće.

U niemačkom peštanskom prometu s cestlim zemljama dovođeno je od 15. siječnja ove god. dalje stali pisma i telefonski razgovori u svim jezicima.

35 tisuća osoba stradale su životom u Sjedinjenim Državama Amerike u proćetnim mesecima u godini 1946.

Luća, debela kao šaka, padala je pred nekoliko dana u velikom australskom gradu Sidneyu i razbila oko pola milijuna stakala na kućama. 350 osoba moralo je poći u bolnice uslijed rana, zadohivnih od tuče i polupanog stakla. Steta iznosi milijun australskih šterlinga.

U Tokiju, glavnom gradu Japana, ima sada, kako javljaju ondješnje vlasti 700 tisuća besposlenih.

Iz katoličkog života

NAPADAJI I OBRANA

Posljednjih njezeci pojavilo se je u Italiji više novina, koje su svcm žestim napadale i još napadaju katoličku Crkvu i sv. Oca Papu. Proti tom napadaju ogorčili su se mnogi vjernici, koji su se sakupili na Trgu sv. Petra u Rimu u velikom mnoštvu (oko pol milijuna ljudi), da manifestiraju proti napadajima. Pred manifestantima odložilo je sv. Otac Papa sv. misu te je govorio proti rušenju vjere, morala i crkvenog autoriteta. Na koncu je pozvao sve prisutne riječima sv. Petra, da ostanu čvrsti u vjeri. Zavrno je zaštitu i milost Svevoćega Boga na one, koji su ustali na obranu Crkve kao što i na one, koji je napadaju, jer je ljubav Crkve, kako je rekao Papa, veća od njihove krvnje.

KATOLIČKI ŽENIDBENI UREDI U NIZOZEKSKOJ

U Nizozemskoj otvoreno je 18 katoličkih ženidbenih ureda, koji imaju za datak dati savjete mladeži prije vjenčanja kao i mladim braćnim parovima. U svakom uredu radi jedan svećenik i jedan liječnik. Na njih se obraća mladež upitima bilo iz moralnog bilo iz zdravstvenog područja.

U prošloj godini pristupilo je samo u jedan od tih ureda preko 600 osoba tražeći potrebne savjete.

STOGODIŠNJICA DOLASKA KEDOVNIKA STOVATELJA BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BL. DJEVICE MARIJE NA CEYLON

Ove godine navršava se stogodišnjica dolaska redovnika Stovatelja bezgrješnog: doleka bl. Djevice Marije na Ceylon. Kad su godine 1847. pristigli redovnici na Ceylon, našli su ondje 29 katoličkih svećenika, 2 biskupa i 350 crkava sa ukupno 150 tisuća vjernika.

Danas je broj vjernika porastao na 480 tisuća, od kojih se 350 tisuća nalazi u biskupijama, u kojima su se istakli svojim radom baš redovnici. Broj svećenika popeo se na 350, od kojih su 270 domaći sinovi. Broj biskupija u Colombo-u glavnom gradu Ceylona, vodi mons. Cooray, domaći svećenik, koji je pr. god. imenovan nadbiskupom-koadjutorom.

U faste ove stogodišnjice bit će službene sv. mise u svim crkvama Ceylona. Gđržat će se i posebne svećane priredbe.

PONOČKA U BETLEHEMU

U Betlehemu je bio ove godine proslavljen Božić veoma svećano. Samo iz Jeruzalema je došlo onamo oko 30 tisuća ljudi. Kod ponoćke su nosili u procesiji kip Isusa-Djeteta te su ga položili na mjesto, gdje je bio Isus rođen. Prije početka službe Božje o ponoćki prenosili su radio aparati po svijetu glasove betlehemskih zvona.

NA SJEVERU I JUGU

Božić je ove godine bio svećano proslavljen u isto vrijeme u Hammerfestu, najsjevernijem ljudskom naselju, i na ladji, koja vozi ekspediciju na Južni pol. U njemačkom gradu Dresdenu prisustvovali su kod ponoćke muzikarci sa vjećicama iznad gradskih ruševina.

PASTIRSKO PISMO

U ljubljanskoj biskupiji bilo je na Novu godinu pročitano u crkvama pastirsko pismo pomoćnog biskupa Mons. Antona Vovka. Ponoćku je biskup preporučio vjernicima vjersku izobrazbu, primanje svetih sakramenata i ljubav prema bližnjemu.

INFORMACIONI CENTAR PAVLITA U NEW-YORKU

Početkom prosinca pr. god. dovršila se je četvrta godišnjica reda katoličkog informacijskog centra braće propovjednika Pavlita u New-Yorku. Ovak informacijski centar, koji je u svom zacetku imao čisto rekreativnu svrhu, postao je u kratko vrijeme poznato i značajno središte misionarskog rada u srcu New-Yorka.

Katolički informacijski centar u New-

Yorku radi po idejama oca Izača T. Heckera, konvertite i utemeljitelja reda braće propovjednika sv. Pavla. Njihov je glavni zadatak vratiti duše kršćanstvu, šireći i branići katoličku vjeru izjavama, perom, stancima, knjizama, raspravama, štampom te konačno svakim drugim intelektualnim radom.

M. mesec siječnja ove godine održat će se u Parizu skupština kršćanskih obitelji. Na toj skupštini ustanovit

će se Međunarodni savez kršćanskih obitelji.

ORGANIZACIJA REGNUM CHRISTI (KRISTOVO KRALJEVSTVO) U IRSKOJ

Svrha je organizacije «Regnum Christie» da njeni članovi u svakoj svojoj djelatnosti dadu Gospodinu puno priznanje i čašćenje. Svaki član dobiva ječan životni program, uz obavezno potpuno upoznavanje katoličkih načela. Takav odgoj i izobrazba daju mogućnost članovima «Regnum Christie» da točno dijele istinu od laži u svijetu, koji ih okružuje.

RAZNE VIJESTI

Prigodom Nove godine održao je maršal Tito putem beogradske radija govor, u kojemu je naglasio, da su jugoslavenski narodi u god. 1946. pokazali mnogo napora i rada u izgradnji i obnovi. U prošloj je godini bilo sagrađeno i obnovljeno u Jugoslaviji oko 250 tisuća seoskih i gradskih kuća, na tisućne kilometara raznih cesta, a više stotina kilometara željezničke pruge bilo je ili iznova sagrađeno ili obnovljeno. Bilo je obnovljeno također na stotine većih i manjih mostova, posto, mnogo tvornica i poduzeća, a i mnogo rudnika. U Vojvodinu i Slavoniju bilo je preseljeno i kolonizirano preko 50 000 obitelji. Narodoće se je izgradnja vojke upotpunjavana i izgrađivala.

U čitavom tom radu iskazala se je naročito omiladina. Još se veći psoao sprema u Novoj godini 1947., u kojoj započinje jugoslavenski petgodišnji plan za elektrifikaciju i industrijalizaciju. Na koncu je maršal Tito pozvao sve državljane, da uzastojte u novoj godini svim silama raditi za što veću proizvodnju u tvornicama i na poljima, te je svim narodima Jugoslavije začelio sreću Novu godinu.

U Splitu su popravili i spustili u more veliki ploveci dok, koji je bio potopljen za vrijeme okupacije.

Iz tvornica Pule izvalče i odvoze sve strojeve dozvolom Savezničke vojne uprave. Puljski radni narod nekoliko je puta obratio Savezničkoj vojnoj upravi, da spriječi odvalčenje strojeva i drugih materijala, ali bez uspjeha. Čak je i Vojna Uprava J. A. preko zajedničke ekonomske komisije prosvjedovala kod Angloamerikanaca protiv izvoza strojeva iz Pule. I kad je 3. ov. mj. civilna policija iz dozvola Savezničke vojne uprave došla da demontira strojeve električnog milina Sansa, ustali su protiv toga radnici i građanstvo, koje je čuvalo prolazilo. Zaustavili su četriti automobili, koji je prema luci odvezio jedan dio strojeva, sklonili su strojeve i vratili ih u milin. Civilna policija stala je nato pucati u narod. Narod se medju tim prava prestrašio i tako se je razvila prava borba. U toj borbi dva su radnika pala mrtva, a deveterica su ranjena, od kojih je jedan kasnije u bolnici umro. Pogreb žrtava obavljen je na svećani način uz prisustvo mnogobrojnog naroda.

Tjedan Crvenog Križa održao se je u Istri od 1. do 7. ov. rja U vrijeme sabrano je mnogo drvova za potrebe Crvenog Križa.

U Trstu je engleska vojnička policija 1. siječnja ove god izvršila premetačnu u prostorijama talijanskoz državnog Zavoda za socijalno osiguranje i ondje otkrila čitavo skladište municije. Našla je 56 strojnih pušaka, 50 pušaka, 4 teške strojne puške, 1000 ručnih bomba i preko 52 tisuća naboja za strojnu pušku. Oružje i municija bili su u zavojima, ne kojima je bio znak Crvenog Križa i natpis «medicinal». Svo to oružje i municija talijanskoz su izvora i potpuno nova. Dosada nije poznato, da su engleske okupacione vlasti štogod poduzele proti krivičima.

285 milijuna dinara dala je vlada Rome i Hercegovine u 1945. i 1946. za obnovu porušeni krajeva. Dosada je ondje obnovljeno oko 20 tisuća kuća.

70 stupnjeva ispod ničtice. U Kolima Tajna na rijeci Indirgka u sjevernoj

Sibiriji zabilježili su nekoliko dana prije Božića studen od 70 stupnjeva ispod ničtice.

Zapovjednik engleske vojske maršal Montgomery bio je dne 10. t. mj. primljen u Moskvi od generalissima Staljina, kojemu je darovao svoju knjigu o vojničkoj taktici, što ju je napisao na temelju svojeg ratnog iskustva.

Komisija četiriju velešila došla je u Trst, da istraži sadanje i buduće financijsko stanje tršaanske države. Prije negoli komisija izruči svoje prijedloge svojim ministrima vanjskih poslova, posavjetovat će se s predstavnicima jugoslavenske i talijanske vlade. Izvještaj imade biti gotov najkasnije do 20. veljače ove godine.

Devadeset i tri perzijska oficira oeuđena su od vojnog suda u Teheranu na smrt za to, što su sudjelovala u narodnom ustanku u Azerbejdžanu.

U New-Yorku činili su pokuse za hitro ustavljanje pošte gradskim poštanskim uredima pomoću elikoptera (malenog aeroplana, koji se jednim vijkom diže ravno ovis, a drugim leti naprijed).

U Jeruzalem je doletjelo toliko skakavaca, da sprečavaju promet na ulicama.

Američki ministar vanjskih poslova Byrnes dao je ostavku. Mjesto njega imenovan je za ministra vanjskih poslova general Maršal (Maršal), dosadašnji američki veleposlanik u Kini i bivši načelnik američkoz Glavnog štaba.

Izbor predsjednika francuske republike će blavit će se 16. o. mj. na zajedničkom zasjedanju parlamenta i Savjeta republike.

Engleski udjelonopki postali su s 1. siječnja ove godine vlasništvo države.

Francuska je iz Libanona povukla svoj zadnji vojnika. Ondje je francuska vojska bila 25 godina.

Rasprave protiv 72 njemačkih ratnih zločinaca, koji su zatočeni u koncentracijskim logorima, započet će pred njemačkim sudovima koncem ovog mjeseca.

Vijeće sigurnosti Ujed. naroda odobri je ustav tršaanske države, kako su ga odobri ministri vanjskih poslova četiriju velikih sila. Time je Vijeće sigurnosti preuzelo odgovornost za neodvijenost i cjelovitost međunarodnog teritorija.

Predsjednik talijanske vlade De Gasperi odtelio je u Washington, gdje ga je primio predsjednik Truman i druge visoke ličnosti američkoz političkoz i gospodarskoz života.

Sedam država natječe se, kako piše engleski list «Sunday Times», u istraživanju Južnog tundra. Engleska i Sjedinjene Države Amerike već su oramo poslale svoje ekspedicije, a sada se nu to pripajevaju Južna Afrika, Argentina, Čile, Norveška i Australija.

ZA FOND «GORE SRCA»

darovali su:
Klemić Antun iz Opatija, l. lira 50.—
Korenčić Petar iz Opatija, l. lira 50.—
Vizintin Petar iz Opatija, l. lira 50.—
Antoanac Milka iz Livada, l. lira 50.—
Razne osobe iz Berezca

(poslao Župni ured iz Berezca)
N. N. l. lira 1300.—
N. N. l. lira 600.—
B. B. Martinčević, Zagreb din 30.—